

1980. március 9.
Miért ülnek kevesen a nézőtérén? Beszélgetés a színházról Bányainé dr. Birkás Máriaival, a városi tanács elnökhelyettesével. (Nikolényi István)

„...a színház több, mint a városi tanács 130 közművelődési intézményéből az egyik...

... Ha van színház, amely az elmúlt évtizedben objektív és szubjektív tartozékaival egyszerre avult el,... akkor a Szegedi Nemzeti Színház az...

...Gyakran a komoly szakmai elismerést kiváltó darabok is fantomnézők előtt mennek. Szegeden egyszerűen nem divat színházba járni...

1981. január 20.
Lábra kél a Szegedi Balett? (Nikolényi István)

„...akadnak színházbarátok, akiknek mond valamit a név: Imre Zoltán. Az idősebbek emlékeznek még rá, ő csinált balettet Szegeden utójára. Több, mint tíz éve... A jelekből ítélhetően lábadozó-félben a szegedi balett: február 21-én önálló bemutatót tart a Zenés színházban.”

1982. január 30.
Ruszt után (Nikolényi István)

„...Mindig arról a bizonyos nagy lélegzetvételtől beszélt, azt hiányolta, sürgette... Eredendően január végétől tervezték főrendezői kinevezését; más történt, fölmondott... Le fogadom, az elkövetkező időben, míg beszédtemát hoz, ő lesz a nyughatatlan, kellemetlen, folyton elégedetlen „rosszfiú”, következőképpen, aki mellette voksol, az is – dehát, mit mondják, egészen egyszerűen másfél esztendőtt szegyen nem vállalni...”

Furcsát mondok: nem volt közénk való. Nem tudta és nem akarta elfogadni a zárt, patriarchális szerkezeteket, melyeket fölfedezni vélt maga körül, midőn... színház-egészen próbált gondolkodni: „...az idei évad bemutatóit országos kritikák értékelték úgy, kuláb-

Kis színházi kronológia

1.

A színidirektor magányossága. (Fotó: Nagy László)

lóban Szeged színháza a tartós hullámvölgyből...”

1988. február 29.
Ruszt újra Szegeden (Sulyok Erzsébet)

„Nem vállaltam a nyílt konfliktust az operatagozat akkori vezetőjével (1982, Pál Tamás – a szerk.), mert olyannak láttam a körülményeket, amelyekkel meg kellett volna küzdenem a prózai részleg lendületvétele érdekében, hogy eleve vesztesre álltam...”

„Valószínűleg nem jöttem volna, ha mások vezetik most a szegedi színházat... (Igazgató: Nagy László – a szerk.) Jól tudom, miféle műsorpolitikát igényel, ha a közönség heterogén. De azt is, hogy ha a kultúrahordozó réteg, az értelmiség hosszabb ideig nem szembe-

sülhet a progresszív színházi szellemiséggel, akkor a közönségizlés lassan, de biztosan lefelé nivellálódik.”

1989. március 2.
Balett-balhé? (Sulyok Erzsébet)

„– Sértett ember Bokor Roland?

– Igen, mérhetetlenül. Eleve etikátlannak tartom, hogy együttesvezetőként csak egy évre szóló szerződést kaptam... Őszintén szólva nem rajongtam az ötletért, hogy kinevezék Imre Zoltánt... Azt a koncepciót gondolom veszélyben, amely létrehozta az együttest.”

1989. április 27.
Gályarabból kormányos? Gregor József vállalja az operavezetést. (Sulyok Erzsébet)

„...A múlt heti megbeszélésen szinte kizárólag azok szóltak meg, akiknek az a véleményük, hogy a társulat súlyos belső problémákkal küzd; többen kifejezték, hogy mellékálásban nem tartják megoldhatónak az operavezetést; Oberfrank Géza ezért a feszült hangulatú értekezlet után arra az elhatározásra jutott, hogy mégsem vállalja a következő évadot...”

A kinevezésre jogosult testület elé terjesztik, hogy Gregor József kapjon egy éves művészeti vezetői megbízást... A jelenlevő Gregor József elmondta, hogy az első szerződésekor is kifogásolt ‘színházi rendetlenséget’, a szervezési bajokat szeretné megszüntetni.”

1989. november 4.
Ruszt robbant?! (Sulyok Erzsébet)

„– Amikor először elmentem Szegedről, még *Komócsin* volt itt a főbrigadéros, vagy mi, azóta úgyszólván folyamatosak az eltűnések bizonyos posztokról. Minden megváltozott, de az állapot köztes: a régi viszonyok már nincsenek, az újak még nem alakultak ki... Nem karriervágyam támadt, hiszen befutottam már egy pályát. Azt szeretném, ha a megváltozott Szegeden, ahol az utóbbi évben megmutakoztak a progresszív erők, meghallgatnának és tárgyalnának velem... A korszerűen gondolkodókkal, az autonómia és öngazgatás híveivel tárgyalnék...”

–... A színházvezetés minden ellenkező híreszteléssel szemben: szakma. Itt improvizálásnak nincs helye, nem lehet csak úgy odatenni valakit, mint eddig, csak azért, mert szimpatikus. Kipróbált, tájékozott, kapcsolatokkal rendelkező ember kell, aki érzékeny az értékekre, a tehetségekre, tehát össze tudja fogni ezeket és találkoztatni az értékeket az igényekkel. Az ilyeneket hívják ma vezetőnek és nem azokat, akik tudják, mit hova kell könyvelni.”

1989. november 9.
Dráma a színházban (Sulyok Erzsébet)

„A fölolvadás után meglepetésszerű fordulat következett: a prózai tagozat jelenlévő, körülbelül 30 tagja közül huszonvalahányan fölálltak és kimentek... Németh József újra szót kért: nem kellene-e rehabilitálni a tavaly elküldött 16 társulati tagot? és Bokor Rolandot... Ebben a pillanatban Krámer György, a balettegyüttes jelenlegi igazgatója is távozott. Im-

re Zoltán koreográfus pedig fölháborodottan tiltakozott: Bokor Rolandtól azért kellett megválni, mondta, mert annak idején tévedtek, akik kinevezték...”

...Fölszólalt még Gregor József, kijelentve, hogy ennek a színháznak most Kós Károlyokra és nem Matuska Szilveszterekre van szüksége...

...Jachinek Rudolf szb-titkár szerint a nyilvánosság iszonyú károkat okozott, színházellenes hangulatot teremthet a városban. Müller Józsefné tanácselnökhelyettes leszögezte: a tanács nem fog kívülről döntéseket hozni... A társulat vegye kézbe a sorsát–biztatott...”

1989. november 18.
A „tűzmester” maradni akar (Sulyok Erzsébet)

„Ha Ruszt megy – szétszóródik a prózai társulat; az ittmaradását viszont olyan föltételekhez köti, amelyek vagy az operának nem felelnek meg, vagy egzisztenciálisan fenyegetne legalább három vezető beosztású embert.”

„– Minden arra mutat, hogy ideje lenne fejezől a talpára állítani a szerkezetet; a tagozatoknak most fölkészült szakemberek a vezetői... Már tehát csak egy kis létszámú, de profi apparátusra lenne szükség...”

– Most meg azt mondja, hogy talán nem is kellene igazgató?

– Miért, maga talán tud valakit? Aki szolgálná a három tagozat irányítóiból álló vezetői grémiumot? Aki szervezésben, menedzselésben is profi? Rádásul mellesleg azért színházi szakember?

– Sokan ilyennek tartják Nikolényi Istvánt...

– Régóta ismerem - ő talán valóban alkalmas lenne. De ezt aligha mi fogjuk eldönteni.”

(Folytatjuk.)

■ Most indul a verseny...!

Világ Utcája, vagy Carter-bevásárlóközpont?

Tegnap délután a városháza polgármesteri irodájába hívták a szegedi sajtó munkatársait. Dr. Lippai Pál polgármester szerint azonban nem „sajtótájékoztató” volt ez – a beszélgetéssel arra kívántak lehetőséget biztosítani, hogy a Rókusra tervezett Világ Utcája ügyében „ne csak a hangoskodók véleménye kapjon nyilvánosságot”, hanem az önkormányzat és a közgyűlés tényekre alapozott álláspontja is.

Közyűlési „ábécé”

Dr. Lippai Pál polgármester, dr. Tóth László jegyző, Orosz Bálint városrendezési és építészeti irodavezető, Borvendég Béla, a városrendezési, környezetgazdálkodási és műszaki bizottság elnöke először a városi közgyűlés október 28-án hozott határozatáról beszélt.

A képviselők ekkor tárgyalták a Világ Utcája Kft. által készített tervet, amely Rókus városrész jelenleg igen elhanyagolt területén fedett utcásoros beépítésű, bevásárló- és kongresszusi központot, valamint közösségi igényeket kielégítő, nagyszabású épületkomplexumot foglalt magába.

A közgyűlés végül a „módosított A-változatot” fogadta el, amely a terveket programként kezeli, s a megvalósítás előfeltételeként – többek között – előírja az általános rendezési

terv módosítását. A programból csak ennek megtörténte után lehet részletes rendezési terv.

A Világ Utcája Kft. vezetőinek tiltakozását éppen ez a „visszaminősítés” váltotta ki. Ők ugyanis arra számítottak, hogy a közgyűlés azonnal a terv „B-változata” mellett dönt majd, ami viszont már elkötelezettséget jelentett volna a megvalósítás mellett is.

„A” és „B” után következik a „C”, amely viszont már nem tervváltozat, hanem egy váratlanul jelentkező versenytárs nevének kezdőbetűje. A világ-utca tervezett helyére ugyanis időközben szemet vetett a budapesti illetőségű Carter Ingatlanfejlesztő Kft. is, amely jóval magasabb telekárát kínált a területért, mint a Világ Utcája Kft. A Carter vázlatos programjavaslata „mindössze” egy bevásárlóközpont fölépítését tűzte ki célul, s a velük kötött megállapodás szerint hat hónapig elővételi joguk van a területre. Ez idő alatt kell összegyűjteniük az érdeklődő befektetőket.

„Ügyetlenségek mindkét oldalon...”

A tegnapi beszélgetésen dr. Tóth László jegyző azt mondta, nem érti a Világ Utcája Kft. tiltakozását, hiszen ha terveit

Indulatok

A „szegedi világutcáról” születtek már tervek szép számmal, s most már hivatalos döntés is van. Ebben nincs is semmi különös, ez a dolgok rendje. Csakhogy a Világ Utcája Kft. sokat tapasztalt, építészetben, tervek elfogadtatásának hivatali labirintusában nem éppen járatan vezetői mégis elvszítették a nyugalmut, s indulatos városházi fölszólalásra, majd nyílt levél közvételére ragadtatták magukat. A feszültség nemhogy csillapodna, inkább növekedni látszik.

Vajon miért? Igazuk van-e azoknak, akik a városi vezetést hibáztatják, amely (szavak és egyértelmű ígérek nélkül ugyan) majd egy éven át azt „sugallta” a tervezőknek, hogy ha újra és újra kiigazítják a terveket, akkor lehet esélyük a megvalósításra is? Aztán – éppen a huzavona kellős közepén – egyszer csak küld valaki egy rövid telefax-üzenetet, s az abban foglalt ajánlat azonnal nyitott kapukra talál... Hosszú hónapok munkája után most egyszerre versenyezniük kell?

Vagy azok vélekednek helyesen, akik a „világutcsok” kényszerítő taktikáját hánytorgatják föl? Szerintük ugyanis arról van szó, hogy a nagyszabású (rossz nyelvek szerint: fellegekben járó) terv készítői kezdettől túl nagy visszhangot keltettek maguk körül, így próbálván rákényszeríteni akarataikat a döntéshozókra... Most pedig sérelmezik, hogy ajánlatukat összemérik egy mássikkal.

Kérdés marad még bőven; bizonyára a válaszok is megszületnek majd. Remélhetőleg már indulatok nélkül.

Nyilas

ket megfelelő gazdasági számításokkal egészítik ki, továbbra is versenyben maradnak. Mert a Carter jelentkezésétől számít-

va már versenyhelyzet van... Ezen felül nem lehet fölcserélni az általános rendezési terv módosítása, valamint a részle-

tes rendezési terv elfogadása közti sorrendet.

Dr. Lippai Pál hozzátette, hogy a Világ Utcája Kft-vel közölték a Carter ajánlatát, s kérték, tegyenek új, versenyképes árajánlatot. Válasz egyelőre nem jött.

Borvendég Béla úgy vélte, „mindkét oldalon követtek el ügyetlenségeket, mivel sem az önkormányzatnak, sem a Világ Utcája Kft-nek nincs gyakorlata ilyen tranzakciókban...” Fölhívta a figyelmet arra, hogy a területet eredetileg nem ilyesféle célokra tervezeték (közoktatási intézmény, lakóházak szerepelnek a rendezési tervben), s nem készültek föl a világutcahoz hasonló tervek befogadására.

Az önkormányzat célja a városi tulajdonú, magas szinten közművesített terület minél kedvezőbb áron való értékesítése, valamint annak vizsgálata, hogy az oda tervezett program valóban a város, a környékbeliek érdekeit szolgálja-e. (Eddig csak a beépítés módózatait értékelték, a tervezési programot még nem bírálta senki.)

„Tisztességes játék”

A Carterrel kötött opciós szerződés egyik pontja úgy szól, hogy a hat hónapos várakozási idő a dokumentum aláírásától lép életbe, viszont nem

köti ki azt, hogy a megállapodást a szerződő feleknek egyidejűleg kell aláírniuk. Némi rosszindulattal tehát föl lehet tételezni, hogy ily módon bizonytalan ideig elhúzódhat az ügy...

Dr. Lippai Pál visszautastította a gyanúsítást, és hangsúlyozta, hogy „az önkormányzat tisztességesen játszik.” Azt kell fölmérni, hogy a jelzett terület milyen állapotban van most, és mire lenne ott szükség... Az önkormányzat nem kötelezte el magát egyik fél irányába sem, s a Carteréhez hasonló, versenyképes ajánlatot vár a Világ Utcája Kft-től is.

A polgármester megjegyezte még, hogy ha a Carter elképzelése kúba esne, az még nem jelenti azt, hogy a világ utcája föltétlenül zöld utat kap.

Orosz Bálint szerint kulcsfontosságú különválasztani a terv jóváhagyásának módját az abban foglalt program mélységének értékelésétől. A nagyságrendek érzékeltetésére: végül is egy összességében 330 méter hosszúságú, háromszintes épületegyüttesről van szó, amelynek értéke megközelíti a város fél éves költségvetését.

A város vezetői a beszélgetés végén ismét hangsúlyozták, hogy még semmi sem dőlt el, s a hat hónapos várakozási idő még előnyös is a Világ Utcája Kft. számára, mert fölkészülhet a versenyre.

Ny. P.